

## Format voor een lesvoorstel muziekonderwijs

Een compleet lesvoorstel bestaat uit 3 onderdelen:

- Algemene gegevens
- Beschrijving van het lesvoorstel
- Financiën

*Alleen lesvoorstellen waarvoor alle drie deze onderdelen zijn uitgewerkt kunnen worden beoordeeld en worden meegenomen in de selectie voor verdere ontwikkeling. Werk vragen zo concreet als mogelijk uit.*

### A) Algemene gegevens

#### Jouw gegevens

1. Naam organisatie/bedrijf:
  2. Contactpersoon:
  3. Functie (indien van toepassing):
  4. Postadres:
  5. Postcode :
  6. Plaats :
  7. Telefoon :
  8. E-mail :
  9. Website :
10. Hoeveel dagdelen per week ben je (in principe) komend schooljaar beschikbaar?\*
- Kun je hiervan een indicatie geven in dagdelen in onderstaande tabel:

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Ochtend: 8.00 – 12.00					
Middag: 12.00 – 16.00					

11. Eventuele toelichting/opmerkingen over beschikbaarheid:

#### Gegevens lesvoorstel:

12. Naam van het lesvoorstel:
13. Kernachtige omschrijving van het lesvoorstel (max. 3 zinnen):
14. Bij welke combinatiegroep past dit lesvoorstel het beste:

*\* We beseffen dat het ver vooruit is om je beschikbaarheid te kunnen doorgeven. Echter is in verleden gebleken dat het niet altijd haalbaar is om lessen uitsluitend op één vast dagdeel te plannen. Dit komt omdat planning altijd in afstemming gaat met zowel het onderwijs als de muziekprofessional. Een grotere beschikbaarheid/flexibiliteit kan daarom meewegen in de keuze voor een lesvoorstel.*

## B) Beschrijving van het lesvoorstel

De lesvoorstellen toetsen wij aan de hand van het Competentiemodel. Het doel van het model is niet alleen de kwaliteit van het programma te toetsen maar ook zeker het vooruitzicht tot verdere ontwikkeling van het programma.

In onderstaande vragen is verwezen naar het Competentiemodel en de doorgaande leerlijn. We adviseren het om als ondersteuning te gebruiken om tot beantwoording van die vraag te komen.

1. **Geef een beschrijving van het lesvoorstel** (max 1 A4).
2. **Welke (leer)doelen wil je met dit lesprogramma bereiken?**
3. **Hoe sluit dit lesprogramma aan op de doorgaande leerlijn?**  
(zie document 'Doorgaande leerlijn muziekonderwijs' en document Competentiemodel 'Vakinhoudelijk en didactisch vermogen')
4. **Waarin biedt dit lesprogramma meerwaarde ten opzichte van de reguliere muzieklessen van de school?**
5. **Waarom is het belangrijk voor de leerlingen dat ze kunnen meedoen aan dit lesprogramma?**
6. **Hoe bewaakt u het klassenmanagement in deze les?**  
(Zie competentie model, de indicatoren voor 'interpersoonlijk vermogen')
7. **Hoe groot mag de groep leerlingen maximaal per bijeenkomst zijn?**  
(Zijn klassen te bijvoorbeeld te combineren, moeten er klassen worden gesplitst?)
8. **Wat is de tijdsduur van het lesprogramma?**  
(Indien een reeks van lessen, hoeveel lessen zijn het dan totaal en hoeveel tijd per les?)
9. **Waar vindt het lesprogramma plaats?**  
(In de klas, speellokaal, op locatie etc.)
10. **Wat is de betekenis van dit lesproject op de lokale omgeving?**  
(Zie document Competentiemodel 'Professionele attitude')
11. **Waarom ben jij/zijn jullie de juiste partij om dit programma uit te voeren?**  
(Zie document Competentiemodel; competenties 'Ondernemerschap' en 'Reflectief vermogen')

## C) Financiën

Wat zijn de kosten van het lesprogramma?

Splits hierin uit:

1. **Ontwikkelkosten**

*Denk hierbij aan uren voor de ontwikkeling van lesmaterialen bijvoorbeeld. Indien het programma meerdere schooljaren draait zijn deze kosten éénmalig.*

2. **Vorbereidingskosten**

*Maar een inschatting van het aantal uren wat nodig is om de les(sen) te kunnen uitvoeren. Dit betekent dus ook organisatorische afstemming, het overeenkomen van de planning, versturen van voorbereidend lesmateriaal naar scholen etc. Indien het programma meerdere schooljaren draait komen deze kosten jaarlijks terug en kunnen mogelijk variëren afhankelijk van het aantal scholen dat de les inzet.*

3. **Uitvoeringskosten**

*Dit zijn de feitelijke lessen/contacturen met de leerlingen. Denk hierbij ook aan eventuele opbouw of afbouwtijd etc. Kies hiervoor een berekening die voor jouw lesplan werkt. Soms is dit een bedrag per klas, soms kan dit efficiënter wanneer groepen op één dag gecombineerd worden. Probeer dit zo duidelijk mogelijk te schetsen.*

4. **Materiaalkosten**

*Maak hierbij duidelijk welke kosten eenmalig zijn en wat eventueel terugkerend is.*

5. **(Eventuele locatie huur)**

Eventuele baten:

6. **Is er een eigen bijdragen (vanuit organisatie)**

7. **Zijn er eventuele andere gelden inzetbaar zoals sponsoring/fondsen wat samenvalt met de uitgangspunten van dit lesplan?**

## Competentiemodel

Competentie	Indicatoren
Professionele attitude	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kijkt vanuit respect en gelijkwaardigheid naar de school en de medewerkers daarvan</li> <li>• Werkt vanuit verwondering en nieuwsgierigheid</li> <li>• Kan werken met zijn waarneming (terugleggen en vraag over stellen) en die inzetten ten behoeve van de opdracht</li> <li>• Werkt vanuit nabijheid en betrokkenheid</li> <li>• Oordeelt en bekritiseert niet</li> </ul>
Ondernemerschap	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Achterhaalt in een gesprek met de opdrachtgever de werkelijke vraag en sluit hier adequaat op aan</li> <li>• Erkent hierbij de bredere cultuuronderwijsvisie van de school</li> <li>• Signaleert actuele ontwikkelingen in onderwijs en samenleving en verbindt deze aan bestaande of nieuwe activiteiten</li> <li>• Toont zakelijk, creatief en organisatorisch inzicht bij het ontwikkelen van het eigen cultureel ondernemerschap</li> </ul>
Interpersoonlijk vermogen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Schept een goed klimaat door te zien wat er in de groep gebeurt en hier adequaat op te reageren</li> <li>• Maakt contact en gaat interactie aan met zowel de hele groep als individuele deelnemers</li> <li>• Varieert de stijl van begeleiden al naargelang de situatie en biedt ruimte voor inbreng en verantwoordelijkheid van de deelnemers</li> </ul>
Vakinhoudelijk en didactisch vermogen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Stemt leerinhoud, gedrag en instructie af op de belevingswereld en mogelijkheden (dagelijkse praktijk) van de deelnemers en kan hierin differentiëren</li> <li>• Varieert in werkvormen, materialen en organisatie in relatie tot de doelen</li> <li>• Signaleert en benoemt de individuele talenten van de deelnemers, begeleidt hen hierin en daagt hen uit deze verder te ontwikkelen</li> </ul>
Reflectief vermogen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reflecteert samen met de deelnemers en/of de opdrachtgever op vooraf gestelde doelen</li> <li>• Stelt voortdurend gedrag en activiteiten bij als de situatie hierom vraagt</li> <li>• Kijkt systematisch naar het eigen handelen en heeft een duidelijk beeld van de eigen kwaliteiten en beperkingen</li> <li>• Stelt persoonlijke ontwikkelingsdoelen en neemt hier verantwoordelijkheid in</li> </ul>

## Doorgaande leerlijn muziekeducatie<sup>1</sup>

Groep	Kenmerken per groep	Kernpunten voor het lesprogramma
Groep 1/2	<p>Het kind heeft plezier in het samen zingen. Vanwege de ontwikkeling van de stem en het gehoor zijn de liedjes nog kort, eenvoudig en relatief klein van omvang (5-6 tonen). Het jonge kind is beweeglijk en kan zich slechts kort concentreren. Daarom komt bewegen op muziek veel aan bod: al bewegend leert het kind dat muziek snel, langzaam, kort, lang, hoog of laag kan zijn. Bij het muziek maken is het kind nog sterk gericht op het ontdekken van instrumenten/klanken, en gaat daarbij vrij solistisch en experimenterend te werk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bewegen</li> <li>- Ontdekken van instrumenten en klanken</li> </ul> <p>Onderzoeken staat centraal</p>
Groep 3/4	<p>Door het toegenomen (muzikale) geheugen en concentratievermogen, kan het kind van deze leeftijd langere liedjes zingen. Door betere stembeheersing hebben de liedjes een grotere toonsomvang en bevatten sprongen. Bewegen speelt nog steeds een grote rol. Door het begin van lees- en schrijfonderwijs, krijgt het kind begrip voor eenvoudige (grafische) notatievormen, die gebruikt kunnen worden om muziek mee te spelen en/of te ontwerpen, of ter ondersteuning van het muziek beluisteren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bewegen</li> <li>- Begin maken met notaties voor zowel spelen, ontwerpen en ondersteuning beluisteren</li> <li>- Verdere ontdekking van instrumenten en klanken</li> </ul> <p>Creëren en onderzoeken staat centraal</p>
Groep 5/6	<p>Op deze leeftijd zingt en speelt het kind met toenemende vaardigheden, expressie en bewustzijn van de eigen bijdrage aan het gezamenlijk resultaat. Door zijn sociale ontwikkeling kan het in groepjes muziek ontwerpen (componeren) en uitvoeren. Het kind begint vaker de eigen muzikale prestaties af te zetten tegen de gangbare conventies – of ‘iets klinkt zoals de muziek om hen heen’ wordt steeds belangrijker.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Expressie en bewustzijn</li> <li>- Gezamenlijk</li> <li>- Motorisch klaar voor spelen instrument</li> </ul> <p>Reflecteren en creëren staan centraal</p>
Groep 7/8	<p>Onder invloed van de (pre-)puberteit kan de stem van het kind in deze leeftijd gaan veranderen. Ook wordt het kind zich steeds meer bewust van wat anderen van hem vinden hetgeen van invloed kan zijn op (de beleving van) het zingen. De eigen muziekcultuur van het kind gaat een steeds grotere rol spelen - zowel in zijn dagelijks leven als in de muziekles. Dit heeft consequenties voor de keuze van lied, speel- en luistermateriaal: kinderen zingen graag Engelstalige liederen en canons, luistervoorbeelden komen vaker uit de eigen muziekcultuur. Tegelijkertijd wordt in deze leeftijdsfase de wereld van het kind steeds groter. Dit brengt met zich mee dat ook zijn muzikale wereld vergroot wordt, door hem, naast muziek uit de eigen cultuur, in contact te (blijven) brengen met een breed aanbod aan stijlen, genres en culturen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Eigen muziekcultuur</li> <li>- Breed aanbod aan stijlen, genres en culturen</li> <li>- Instrumenten vaardigheden uitbreiden</li> </ul> <p>Onderzoeken en reflecteren staan centraal</p>

<sup>1</sup> Bronnen: SLO, *Kern van het vak; muziek*, 30 oktober 2019

VLS, *Visie op muziekonderwijs in het primair en voortgezet onderwijs*, januari 2018